ಅಧ್ಯಾಯ ೮

ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ, ಅಥವಾ'ಏಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ'

"ಓ ದೇವರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಕರುಣಿಸು, ಅನೇಕತೆಯ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನ ಸ್ಪರ್ಶದ ಆನಂದವನ್ನು ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರೆ.

- ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟ್ಯಾಗೋರ್

...ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯ ತತ್ವವು ಯಾವಾಗಲೂ [ಭಾರತಕ್ಕೆ] ಸಹಜವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಿಕೆ, ಅವಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೂಲಭೂತ ಮಾರ್ಗ, ಹಾಗೂ ಅವಳ ಸ್ವಭಾವವಾದ ವೈವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ/ಅನೇಕತೆಯು, ಭಾರತಾಂಬೆಯಳನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಸ್ವಧರ್ಮದ ನಂಬಿಕೆಯ ಅಡಿಪಾಯದ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ."

— ಶ್ರೀ ಅರಬಿಂದೋ

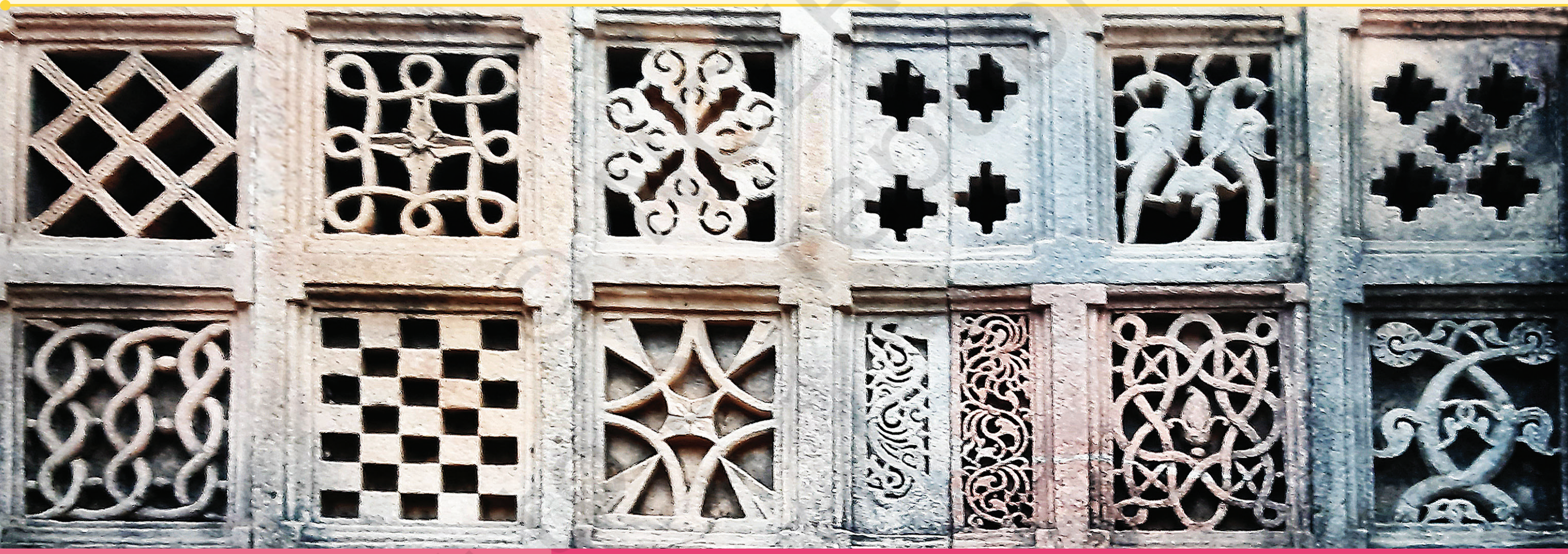

ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

೧. ಭಾರತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ' ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇನು ?
೨. ಭಾರತದ ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿವೆ?
೩. ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಏಕತೆಯನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥೈಸುತ್ತೇವೆ?

0681CH08

© NCERT not to be republished

ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ

ನೀವು ರೈಲಿನ ಮೂಲಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದರೆ, ಬದಲಾಗುವ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆಗಳು, ಆಹಾರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಬಹುದು; ನೀವು ಪರಿಚಿತ ಮತ್ತು ಅಪರಿಚಿತವಾದ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ; ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ವಿಭಿನ್ನ ಪದ್ಧತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಗಗಳ ಜನರನ್ನು ನೀವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಭಾರತದ ಶ್ರೀಮಂತ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಗಮನಸೆಳೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

೧.೪ ಬಿಲಿಯನ್ ದೇಶದ ಜನರೊಂದಿಗೆ (ವಿಶ್ವದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸು. ೧೮ ಪ್ರತಿಶತ) ಅಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಆಚ್ಚರಿದಾಯಕವೇ ಸರಿ. ೨೦ ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ 'ಆಂಥ್ರೊಪೊಲಾಜಿಕಲ್ ಸರ್ವೇ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ೪,೬೩೫ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ 'ಪೀಪಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್' ಎಂಬ ಬೃಹತ್ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿತು. ಇದು ೨೫ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ೩೨೫ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು. ಜನರು ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟುಸ್ಥಳ/ಹುಟ್ಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ವಲಸಿಗರು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ಗಮನಿಸಿದೆ.

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ

ತರಗತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ, (೧) ಕನಿಷ್ಠ ೫ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಜನ್ಮಸ್ಥಳಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ; (೨) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾತೃಭಾಷೆ, ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸುಂದರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಒಂದು ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ವಿನ್ಸೆಂಟ್ ಸ್ಮಿತ್,

"ಇಂತಹ ಸಂಕೀರ್ಣಮಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ನಡುವೆ, ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬರೆಯಬಹುದು? ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಿದ್ದರು.ಭಾರತವು **ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು** ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಿದೆ...

'ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ' ಎಂದರೇನು? ಈ ಏಕತೆಯನ್ನು ಅಥವಾ 'ಏಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕತೆಯನ್ನು' ನಾವು ಹೇಗೆ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕು? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು, ನಾವು ಭಾರತೀಯ ಜೀವನದ ಕೆಲವು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತೇವೆ.

© NCERT not to be republished

ಎಲ್ಲರ ಆಹಾರ:

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಿರಬಹುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸವಿಯಬಹುದಾದ ವಿವಿಧ ಆಹಾರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಲಕ್ಷಗಳಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಾವಿರಾರುಗಳಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅಕ್ಕಿ, ಬಾರ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯಂತಹ ಏಕದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು; ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳಾದ ಸಜ್ಜೆ (ಪೇರಲ್), ಜೋಳ (ಜವರ್), ರಾಗಿ; ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬೇಳೆಕಾಳುಗಳಂತಹ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಧಾನ್ಯಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಮೂಲ ಆಹಾರವಾಗಿವೆ (ಪುಟ್ಟ

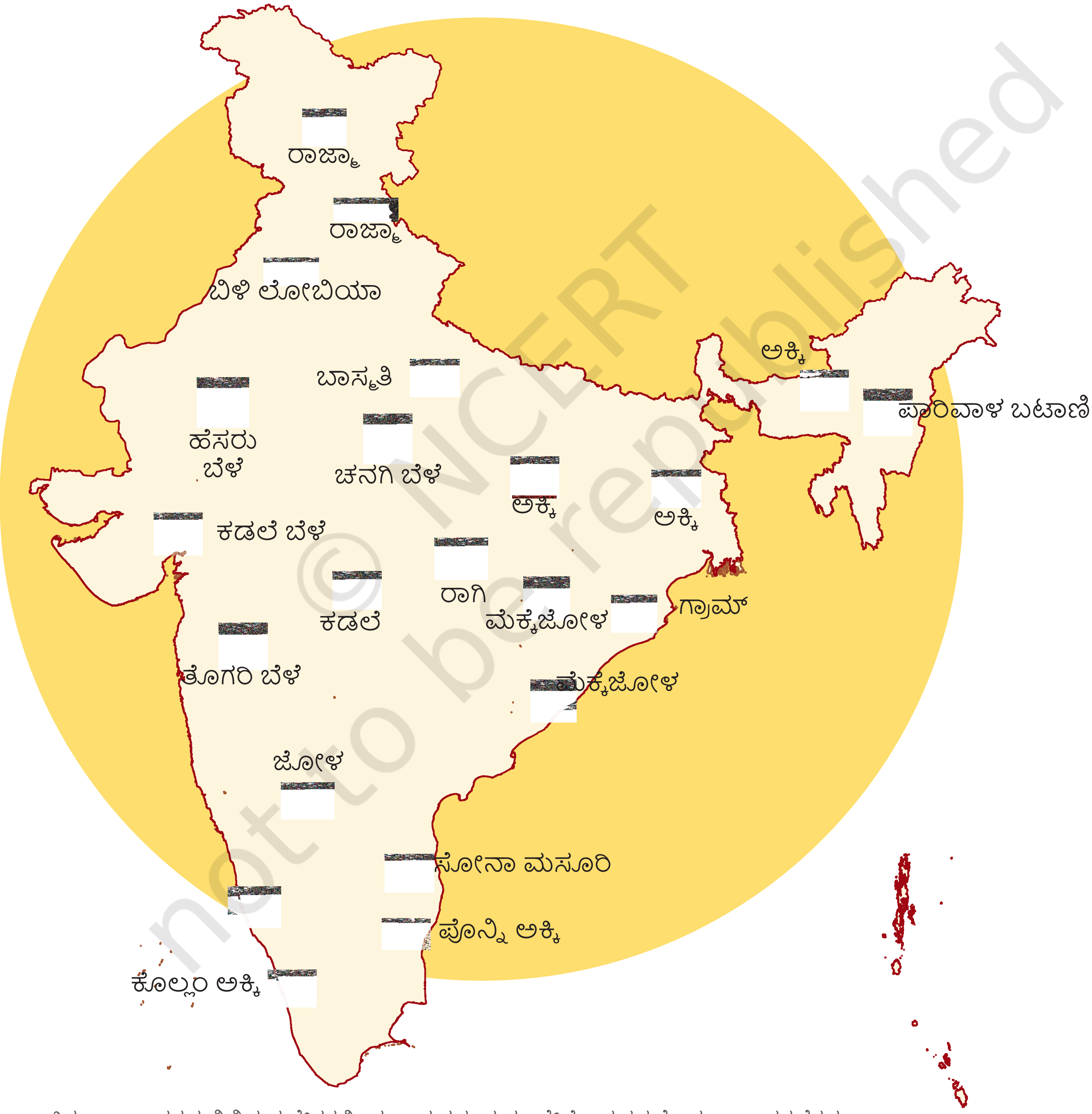

ಚಿತ್ರ ೮.೧. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಬೇಳೆಕಾಳುಗಳ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು

© NCERT not to be republished

೧೨೭ ಚಿತ್ರ ೮.೧). ಅಂತೆಯೇ ಅರಿಶಿನ, ಜೀರಿಗೆ, ಏಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಶುಂಠಿಯಂತಹ ಕೆಲವು ಮಸಾಲೆಯಂತಹ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಹ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ತರಕಾರಿಗಳು, ಎಣ್ಣೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಒಂದೇ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು (ಏಕತೆ) ಹಲವಾರು ಸಂಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ (ವೈವಿಧ್ಯತೆ) ಹೇಗೆ ಬಳಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ!

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ

- → ತರಗತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ (ಧಾನ್ಯಗಳು, ಮಸಾಲೆಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ) ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ.
- → ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತರಕಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ನೀವು ತಯಾರಿಸಬಹುದಾದ ವಿವಿಧ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ.

ಜವಳಿ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯವು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶೈಲಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅವರ ಬಳಸುವ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಕೆಲವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾರತೀಯ ಉಡುಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ ಸೀರೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಬಟ್ಟೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಉದ್ದ/ಅಳತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಅಥವಾ ರೇಷ್ಮೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದಲೂ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬನಾರಸಿ, ಕಾಂಜೀವರಂ, ಪೈಥಾನಿ, ಪಟಾನ್ ಪಟೋಲಾ, ಮುಗಾ ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಗಳು ಸಹ ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಹತ್ತಿ ಸೀರೆಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಹೊಲಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡುಗಳು ನೂರಾರು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೇಯ್ಗೆಯ ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ, ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ (ಚಿತ್ರ. ೮.೩ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಚಿತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು

ಚಿತ್ರ ೮.೨. ವೈಶಾಲಿಯಿಂದ (ಇಂದು ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿದೆ) ಸೀರೆ ಉಟ್ಟ ಮಹಿಳೆಗೆ ಕಲ್ಲಿನ ಪರಿಹಾರ

not to be republished

ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲೆ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇನ್ನುಳಿದವುಗಳು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನೇಯ್ದ/ಹೋಲಿಗೆಮಾಡಿದ ನಂತರ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ವರ್ಣದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತವೆ.

ಸೀರೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸುದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಈ ಕಲ್ಲು ಉಬ್ಬುಶಿಲ್ಪವು (ಚಿತ್ರ ೮.೨ ಪುಟ ೧೨೮) ವೈಶಾಲಿಯಿಂದ (ಇಂದು ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿದೆ) ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದಿನದಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರ ೮.೩. ವರ್ಣರಂಜಿತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾರತೀಯ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಕೆಲವು ಮಾದರಿಗಳು.

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ

ಸೀರೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯು ಏಕತೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಎರಡನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ ವಿವರಿಸಿ.

ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಡಿ

ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದಲು ಉತ್ಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಜವಳಿಗಳನ್ನು ಯುರೋಪಿನವರೆಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಲಾಯಿತು. 'ಚಿಂಟ್ಜ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಮುದ್ರಿತ ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆಯು ೧೭ನೇ ಶತಮಾನದ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಉಡುಪುಗಳ ಮಾರಾಟವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕುಸಿಯಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಟವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಭಾರತದಿಂದ ಚಿಂಟ್ಜ್ ಬಟ್ಟೆಯ ಆಮದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದವು!

ಸೀರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಲು ಅನೇಕ ವಿಧಾನಗಳಿವೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಅದನ್ನು ಹೊದಿಸುವ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಸೀರೆ — ಒಂದೇ ಉಡುಗೆ ಮಾತ್ರ . ಕಳೆದ

ಪರಿಹಾರ: ಫಲಕದ ಮೇಲ್ಭಾಗಯಿಂದ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ವಿನ್ಯಾಸ (ಇದು ಕಲ್ಲು, ಮರ, ಸೆರಾಮಿಕ್ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ವಸ್ತು ಆಗಿರಬಹುದು).

ಚಿತ್ರ ೮.೪. ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಡುಗೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಚಿತ್ರಗಳು).

ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಅದರ ಸರಳತೆ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಧರಿಸುವ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಡುಗೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಅನೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ; ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರ ೮.೪ ರಲ್ಲಿನ ಆರು ಚಿತ್ರಗಳು ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಸೃಜನಶೀಲ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ.

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ

- → ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಸೀರೆಯನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀವು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲಿರಾ?
- → ಸೀರೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ, ಅಥವಾ ನೀವು ಊಹಿಸಬಲ್ಲಿರಾ?

[redacted]

[redacted]

→ ಸೀರೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಧೋತಿಗಾಗಿ ನೀವು ನೋಡಿದ ವಿಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರಿ - ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಧೋತಿಯನ್ನು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ. ನೀವು ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು?

ಹಬ್ಬಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಬಹುತೇಕ ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ನಾವು ಕೇವಲ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ — ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಇದು ಜನವರಿ ೧೪ ರಂದು ಅಥವಾ

© NCERT not to be republished

ಅದರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಿಯ ಋತುವಿನ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಕ್ಷೆಯು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಒಂದೇ ದಿನಾಂಕದಂದು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಹಬ್ಬದ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

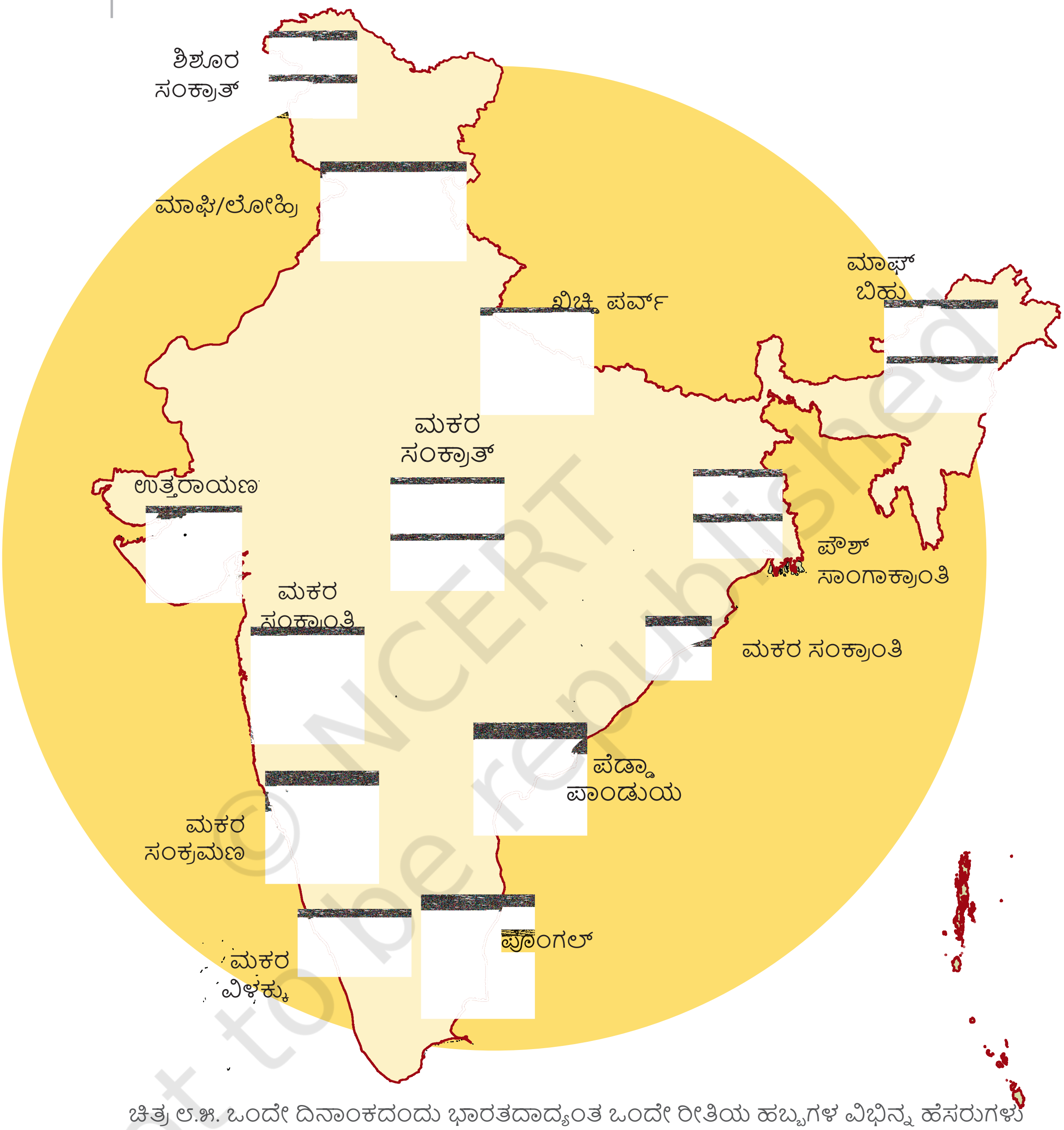

ಚಿತ್ರ ೮.೫. ಒಂದೇ ದಿನಾಂಕದಂದು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಹಬ್ಬಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ಹೆಸರುಗಳು

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ

➔ ನಿಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಹಬ್ಬ ಯಾವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ? ಇದನ್ನು ಭಾರತದ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಬಹುಶಃ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

© NCERT not to be republished

→ ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ಹಬ್ಬಗಳು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಒಂದು ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಸರಣೆ

ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಗೆ ನಮಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮತ್ತೊಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದೆ (ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತವಾದುದು). ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆ, ತಂತ್ರ ವಿಧಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಂಟಿನ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಂಚತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ? ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಆಹ್ಲಾದಕರ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು ನಮಗೆ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಯು ಕನಿಷ್ಠ ೨,೨೦೦ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದು. ಆದರೆ ಅದರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಭಾರತವನ್ನು ದಾಟಿ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ, ಅರಬ್ ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿನವರೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿವೆ, ಅದರ ಪಯಣದುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೊಸ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದೆ. ಪಂಚತಂತ್ರದ ಸು. ೨೦೦ ರೂಪಾಂತರಗಳು ೫೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಒಂದು' ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು ಹೇಗೆ 'ಅನೇಕ' ಆಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಭಾರತದ ಎರಡು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು, ಅವು ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತ.

ಎರಡು ಸಹಸ್ರಮಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅದರಾಚೆಗಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ ಅಥವಾ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜಾನಪದ ಆವೃತ್ತಿಗಳಿವೆ. ಕೆಲವು

ಮಹಾಕಾವ್ಯ: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗತಕಾಲದ ವೀರರು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ದೀರ್ಘ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಎರಡು ದೀರ್ಘ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿತೆಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭,೦೦೦ ಪುಟಗಳನ್ನು ತುಂಬುವಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿವೆ, ಇವು ಧರ್ಮವನ್ನು ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹೋರಾಡುವ ವೀರರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಪಾಂಡವರು, ಕೃಷ್ಣನ ಸಹಾಯದಿಂದ, ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲು ತಮ್ಮ ಸೋದರಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಕೌರವರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ, ರಾಮನು ತನ್ನ ಸಹೋದರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮತ್ತು ಹನುಮಂತನ ಸಹಾಯದಿಂದ, ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ ರಾಕ್ಷಸ ರಾವಣನನ್ನು ಸೋಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಥೆಗಳು ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಅನೇಕ ಉಪಕಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ, ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಸರಿ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತವೆ.

© NCERT not to be republished

ಚಿತ್ರ ೮.೬. ರಾಮಾಯಣದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಚಿತ್ರಕಲೆ
(೧೮ ಶತಮಾನ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ)

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ

ತರಗತಿಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ, ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರ ೮.೬ ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ವರ್ಣಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ.

ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. "ಜಾನಪದ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಂದ [ಮಹಾಭಾರತದ] ಸುಮಾರು ನೂರು ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು" ಎಣಿಸಿದರು. ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿ.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತದ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ನಾಯಕರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆಸಮೀಕರಿಸುವಮೂಲಕದಂತಕಥೆಗಳನ್ನುಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಾಳಾದ ಭಿಲ್ಲರು, ಗೊಂಡರು, ಮುಂಡಾಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಶ್ಮೀರ ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತದ

© NCERT not to be republished

ಈಶಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯನ್ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಎರಡು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಅಥವಾ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತದ ನಾಯಕರು (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಐದು ಪಾಂಡವರು, ಅವರ ಪತ್ನಿ ದ್ರೌಪದಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಸೋದರಸಂಬಂಧಿ ಮತ್ತು ವಿರೋಧಿ ದುರ್ಯೋಧನ) ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು ಎಂಬ ದಂತಕಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರ ೮.೭. 'ಪಚಾ ಪಾಂಡವರ್', ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನೀಲಗಿರಿಯ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾದ ಕಲ್ಲು, ಐದು ಪಾಂಡವ ಸಹೋದರರರನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಪಾಂಡವರು ಈ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹಾದುಹೋದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಈ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಇರುಳ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಕೆ.ಎಸ್.ಸಿಂಗ್ ಅವರು ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ 'ಪೀಪಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರು (ಪುಟ ೧೨೬ ನೋಡಿ). ಮಹಾಭಾರತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, "ಪಾಂಡವರಂತಹ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ನಾಯಕರು ಜಾನಪದ ಕಥಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಭೇಟಿ ನೀಡದೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳವು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ/ ಬಹಳ ಅಪರೂಪ" ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ರಾಮಾಯಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ, ಬಹುಶಃ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಈ ಎರಡು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂವಹನಗಳ ದಟ್ಟವಾದ ಜಾಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವು. ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಗೆ ಇದು ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿವರಿಸಲು, ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶಗಳತ್ತ ತಿರುಗಬಹುದಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಏಕತೆ ಎರಡನ್ನೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. (ನೀವು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಿರಿ.)

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಆ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಅಂತರ್ಗತ ಏಕತೆಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

© NCERT not to be republished

ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯುವ ಮೊದಲು...

→ ಭಾರತವು ಭೂಚಿತ್ರಣಗಳು/ಸ್ವರೂಪ, ಜನರು, ಭಾಷೆಗಳು, ಉಡುಪುಗಳು, ಆಹಾರಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

→ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸುಲಭ, ಆದರೆ ಅಂತರ್ಗತ/ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಏಕತೆಯೂ ಇದೆ.

→ ಭಾರತದ ಏಕತೆಯು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ವಿಭಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ — ಅದು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳು

೧. ಅಧ್ಯಾಯದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಉಲ್ಲೇಖಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ.

೨. ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುವಾದವನ್ನು ಓದಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀವು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೀರಿ? ಮತ್ತು ಏಕತೆ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಪ್ಯಾರಾಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

೩. ಪಂಚತಂತ್ರದಿಂದ ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ; ಅವುಗಳ ಸಂದೇಶವು ಇಂದಿಗೂ ಹೇಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಯಾವುದೇ ಕಥೆಗಳು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

೪. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಕೆಲವು ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

೫. ಒಂದು ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರದ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸುವುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಥೆ ಇದೆಯೇ? ಅದು ಶಿಲ್ಪವಾಗಿರಬಹುದು, ಚಿತ್ರಕಲೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ನೃತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿರಬಹುದು, ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗಿರಬಹುದು... ನಿಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.

೬. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪ್ರಧಾನಿ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ಅವರು ನೀಡಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ:

> "ಅವರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಂಡುಕೊಂಡೆ.... ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಾದ, ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ಇತರ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಜನಪ್ರಿಯ ಅನುವಾದಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದವು, ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟನೆ, ಕಥೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಷಯವಸ್ತುವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಹಳ್ಳಿಗರು ನೂರಾರು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹೃದಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳು ಅವುಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ನೈತಿಕತೆಯ ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೋ ಹಳೆಯ ಅಭಿಜಾತವನ್ನು ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ."

© NCERT not to be republished